

Województwo
Śląskie

2022-04-12

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Departament Rozwoju Regionalnego

Harmonogram opracowania TPST

2020

III – IV kwartał

- Prace analityczne i diagnostyczne
- Warsztaty i spotkania konsultacyjne

2021

I kwartał

- Warsztaty i spotkania konsultacyjne
- Opracowanie projektu TPST v.01

2021

II kwartał

- Warsztaty połączone TPST i FE SL
- Konsultacje projektu TPST v.01 z członkami Zespołu Regionalnego
- Przyjęcie projektu TPST v.02
- Konsultacje społeczne projektu TPST v.02

2021

III – IV kwartał

- Przyjęcie projektu TPST v.03
- Przekazanie dokumentu TPST do MFiPR i KE celem dalszych uzgodnień

2022

I – II kwartał

- Przyjęcie projektu TPST v.04
- Konsultacje społeczne projektu TPST v.04

Spis treści TPST

1. Opis procesu transformacji i wskazanie terytoriów w obrębie państwa członkowskiego, które będą najbardziej dotknięte jej negatywnymi skutkami

- 1.1. Opis oczekiwanego procesu transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 (...)
- 1.2. Wskazanie terytoriów, w przypadku których oczekuje się, że będą najbardziej dotknięte negatywnymi skutkami transformacji, oraz uzasadnienie tego wyboru za pomocą odpowiednich szacunków dotyczących wpływu na gospodarkę i zatrudnienie (...)

2. Diagnoza wyzwań związanych z transformacją w przypadku każdego ze wskazanych terytoriów

- 2.1. Diagnoza skutków gospodarczych, społecznych i terytorialnych transformacji w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050
- 2.2. Potrzeby i cele w zakresie rozwoju do 2030 r. służące osiągnięciu neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do 2050 r.
- 2.3. Spójność z innymi odpowiednimi krajowymi, regionalnymi lub terytorialnymi strategiami i planami
- 2.4. Rodzaje przewidywanych operacji

3. Mechanizmy zarządzania

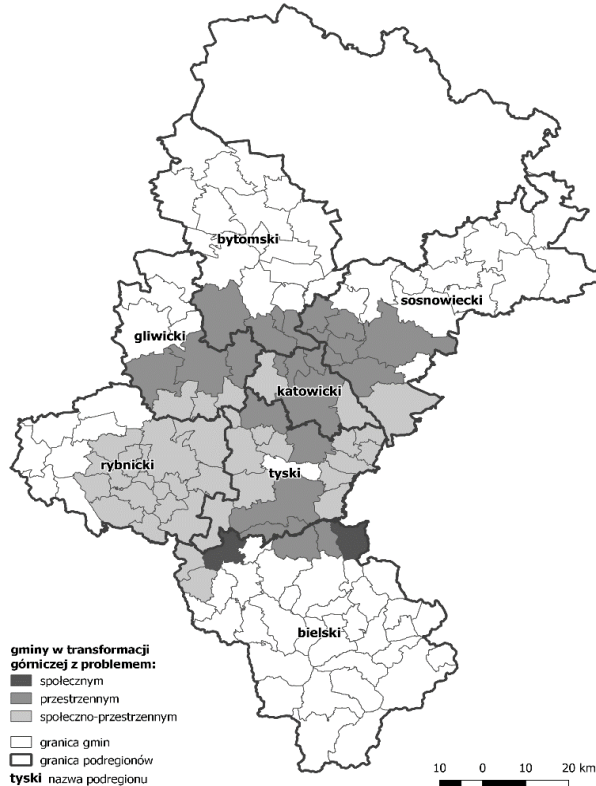
- 3.1. Partnerstwo
- 3.2. Monitorowanie i ewaluacja
- 3.3. Podmiot(-y) koordynujący(-e) i monitorujący(-e)

Wykaz załączników

1. Lista gmin wchodzących w skład OSI w podregionach górniczych
2. Potencjały i wyzwania rozwojowe województwa śląskiego w kontekście sprawiedliwej transformacji
3. Indykatoryny wykaz operacji i przedsiębiorstw
4. Indykatoryna tabela finansowa FST

4. Wskaźniki produktu lub rezultatu specyficzne dla programu

Obszary najbardziej dotknięte negatywnymi skutkami transformacji

Działania związane z procesem transformacji w województwie śląskim będą dotyczyły 7 podregionów (nie obejmą jedynie podregionu częstochowskiego)

Priorytetowe wsparcie obejmuje gminy w transformacji górniczej

(Obszar Strategicznej Interwencji zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie*)

Dodatkowe kategorie obszarów interwencji

Obszary Strategicznej Interwencji (SRW)

gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze

ośrodki wzrostu

Podsumowanie diagnozy – sytuacja gospodarcza

- **Obniżająca się konkurencyjność** struktury gospodarczej regionu, przejawiająca się w spadku udziału w krajowym PKB (z 13,7% w 2004 r. do 12,3% w 2018 r.).
- **Znaczny udział sektora wydobywczego** oraz wysokie uzależnienie lokalnych rynków pracy od przemysłów tradycyjnych.
- Skutkiem procesu **transformacji** podlegać będą także sektory przemysłu **charakteryzujące się wysoką emisyjnością i energochłonnością procesów produkcyjnych.**
- **Umiędzynarodowienie gospodarki regionu jest na niskim poziomie** ze względu na niewystarczającą innowacyjność przedsiębiorstw.

Podsumowanie diagnozy – sytuacja środowiskowa

- Województwo śląskie charakteryzuje się **największym w kraju odsetkiem terenów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji i rewitalizacji**. Na obszarze transformacji tereny przemysłowe obejmują 11 414,4 ha powierzchni, w tym pogórnice 5 160,9 ha. (wynik projektu OPI TPP 2.0).
- **Głównym źródłem energii elektrycznej nadal pozostaje węgiel kamienny**, natomiast udział produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest nieznaczny (4,4% - jeden z najniższych odsetków w kraju).
- Województwo śląskie charakteryzuje się **dużą ilością wytwarzanych i nagromadzonych odpadów, w tym największą ilością wytworzonych odpadów przemysłowych** (w 2018 r. stanowiły one prawie 1/4 takich odpadów w kraju).
- Jednym ze **skutków ubocznych eksploatacji węgla kamiennego jest także zanieczyszczenie wód powierzchniowych** oddziałujące negatywnie na środowisko naturalne i zaburzenia gospodarki wodnej.

Podsumowanie diagnozy – sytuacja społeczna

- **Skutki** działań podejmowanych w procesie sprawiedliwej **transformacji regionu będą odczuwalne przede wszystkim w sektorze wydobywczym** (sektor schyłkowy), w którym zachodzące zmiany spowodują redukcje zatrudnienia na poziomie 12,3 tys. osób do roku 2030 oraz 48,7 tys. osób do roku 2050.
- **Na kształt rynku pracy** ma wpływ także **ujemne saldo migracji** oraz związane z tym **silne procesy depopulacyjne i starzenia się społeczeństwa**.
- Wskazuje się na niedostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się warunków i potrzeb rynku pracy.
- Ważnym **problemem** dla obszaru podregionów górniczych **jest nakładanie się** trwających do dziś **negatywnych skutków społecznych i przestrzennych** powstałych w skutek pierwszej fali **transformacji gospodarczej regionu z lat 90-tych**.

Transformacja regionu – gospodarka

(A) OBSZAR GOSPODARKA

920 mln €

Cele operacyjne:

A1: Innowacyjna gospodarka podregionów górniczych

A2: Zdywersyfikowana oraz zasobo- i energooszczędna gospodarka podregionów górniczych

A3: Silna przedsiębiorczość podregionów górniczych

Transformacja regionu – gospodarka

Typy operacji – cel operacyjny A1

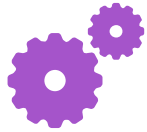

Transfer wiedzy – rozwój ośrodków wspierających tworzenie oraz transfer wiedzy i technologii do przedsiębiorstw poprzez celowane projekty (m.in. centrów badawczo-wdrożeniowych, demonstratorów nowych technologii, hubów technologicznych) dla zielonej, inteligentnej, cyfrowej gospodarki

Transformacja regionu – gospodarka

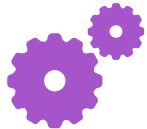
Typy operacji – cel operacyjny A2

Zmiana profilu działalności – działania związane ze zmianą profilu działalności, w tym w zakresie nowych/ulepszonych neutralnych dla klimatu produktów, usług, procesów lub zdobycia nowych rynków

Przewaga konkurencyjna – produkcja towarów wytwarzanych przy zastosowaniu ekologicznie zaprojektowanych procesów i technologii

Gospodarka obiegu zamkniętego – wdrożenie zasobo-, energo- i materiałoszczędnych procesów produkcyjnych i logistycznych

Transformacja regionu – gospodarka

Typy operacji – cel operacyjny A3

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa – wsparcie potencjału rozwojowego i konkurencyjności przedsiębiorstw (komponent infrastrukturalny i szkoleniowy)

Regionalne specjalizacje technologiczne – rozwój sektorów wskazanych w PRT

Potencjały endogeniczne obszarów objętych transformacją – tworzenie nowych, stabilnych miejsc pracy w branżach wykorzystujących potencjały endogeniczne obszarów objętych transformacją

Transformacja regionu – środowisko

**(B) OBSZAR
ŚRODOWISKO**

763,36 mln €

Cele operacyjne:

B1: Zbilansowana energetyka rozproszona podregionów górniczych

B2: Efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne

Transformacja regionu – środowisko

Typy operacji – cel operacyjny B1

Odnawialne źródła energii – wspierane będą inwestycje w tym zakresie, w tym w oparciu o lokalne potencjały na rzecz **rozwoju energetyki prosumenckiej**

Transformacja regionu – środowisko

Typy operacji – cel operacyjny B2

Tereny zdegradowane – działania związane z rekultywacją, remediacją, regeneracją, renaturyzacją, dekontaminacją oraz zagospodarowaniem terenów

Zarządzanie systemowe – wsparcie zarządzania terenami przemysłowymi, w tym z zakresu inwentaryzacji i gromadzenia danych o terenach

Wsparcie obszarów rewitalizacji – poprzez działania całościowe (obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej

Jakość środowiska – wsparcie poprawy stosunków wodnych, uzdatnienie i zagospodarowanie wód pokopalnianych oraz zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego

Transformacja regionu – społeczeństwo

**(C) OBSZAR
SPOŁECZEŃSTWO**

382,64 mln €

Cele operacyjne:

- C1:** Atrakcyjne i efektywne kształcenie oraz podnoszenie kwalifikacji w podregionach górniczych
- C2:** Atrakcyjny i efektywny system wsparcia rynku pracy podregionów górniczych
- C3:** Kompleksowy system wsparcia społecznego aktywizujący mieszkańców podregionów górniczych
- C4:** Efektywny społecznie odpowiedzialny system zarządzania transformacją w podregionach górniczych

Transformacja regionu – społeczeństwo

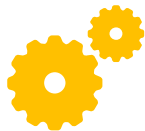
Typy operacji – cel operacyjny C1

System edukacji – poprawa jakości edukacji, zwłaszcza zawodowej (branżowej i technicznej) i tworzenie warunków do rozwoju zawodowego

Doradztwo zawodowe – wsparcie ukierunkowane na wzmocnienie procesu zielonej i cyfrowej transformacji, w tym rozwój współpracy pracodawców z ośrodkami kształcenia

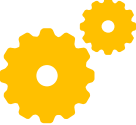

Infrastruktura edukacyjna – wsparcie projektów kompleksowych z zakresu wsparcia infrastruktury na potrzeby poprawy jakości i dostępności edukacji

Transformacja regionu – społeczeństwo

Typy operacji – cel operacyjny C2

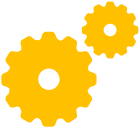
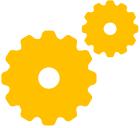
 Instrumenty rynku pracy – tworzenie ścieżki reorientacji zawodowej (kursy, szkolenia, studia, doradztwo) i ścieżki przedsiębiorczości, w tym pomoc prawna i psychologiczna

 Koordinacja międzyinstytucjonalna – współpraca instytucji rynku pracy z ośrodkami pomocy społecznej na rzecz kompleksowego wsparcia pracowników zatrudnionych w górnictwie lub przedsiębiorstwach okołogórnicznych

Transformacja regionu – społeczeństwo

Typy operacji – cel operacyjny C3

- **Poprawa jakości i dostępności do szeroko rozumianych usług społecznych** – mająca na celu aktywizację w wielu obszarach życia społecznego (szczególnie wsparcie dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami, członków rodzin pracowników branż podlegających transformacji)
- **Integracja społeczna** – wsparcie działań związanych z oddolnymi inicjatywami społeczności lokalnej, w tym realizacja programów aktywizacji społecznej mających na celu zachowania tożsamości kulturowej i dziedzictwa przemysłowego

Transformacja regionu – społeczeństwo

Typy operacji – cel operacyjny C4

Potencjał instytucjonalny – zapewnienie i wzmocnienie potencjału kadrowego do zarządzania i wdrażania FST na poziomie regionu

Budowanie partnerstwa – wzmocnienie współpracy i włączenie partnerów społecznych i gospodarczych w proces decyzyjny oraz zapewnienie spójnego systemu informacji i promocji

System monitoringu – stworzenie i rozwój systemowych narzędzi monitorowania, analizy, planowania, wdrażania oraz ewaluacji procesów transformacyjnych

Indykatywna tabela finansowa

Innowacyjna gospodarka podregionów górniczych	40 mln €
Zdywersyfikowana oraz zasobo- i energooszczędna gospodarka podregionów górniczych	413 mln €
Silna przedsiębiorczość podregionów górniczych	467 mln €
Zbilansowana energetyka rozproszona podregionów górniczych	310 mln €
Efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne	453,36 mln €
Atrakcyjne i efektywne kształcenie oraz podnoszenie kwalifikacji w podregionach górniczych	159 mln €
Atrakcyjny i efektywny system wsparcia rynku pracy podregionów górniczych	98 mln €
Kompleksowy system wsparcia społecznego aktywizujący mieszkańców podregionów górniczych	43 mln €
Efektywny społecznie odpowiedzialny system zarządzania transformacją w podregionach górniczych	82,64 mln €

sprawiedliwa
transformacja
Śląskiego

[Aktualności](#)[Informacje ogólne](#)[Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji](#)[Zespół Regionalny](#)[Analizy i raporty](#)[Dobre praktyki](#)

"Transformacja regionu będzie sprawiedliwa, jeśli w jej planowaniu wezmą udział wszystkie zainteresowane strony. Tylko w procesie dialogu możemy wypracować spójną wizję na przyszłość."

Jakub Chelstowski

Marszałek Województwa Śląskiego

Wiadomości

2020-10-16 08:00

Zaproszenie do dyskusji nad kształtem dokumentów programujących w ramach Regionalnego Planu Sprawiedliwej Transformacji

Jakub Chelstowski – Marszałek Województwa Śląskiego serdecznie zaprasza do udziału w seminariach, których celem jest włączenie środowisk lokalnych w proces transformacji społeczno-gospodarczej regionu.

2020-10-27 16:00

Za nami kolejne seminarium partycypacyjne

We wtorek, 27 października, odbyło się seminarium partycypacyjne dotyczące sprawiedliwej transformacji dla przedstawicieli podregionu bytomskiego.

2020-10-23 09:00

Seminarium dot. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji – okręg gliwicki

Województwo Śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku.

Województwo
Śląskie

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Departament Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

www: transformacja.slaskie.pl

e-mail: transformacja@slaskie.pl